Beleidsuitgangspunten Jaarwisseling 2020/2021

*Veiligheidsregio Haaglanden en Veiligheidsregio Hollands-Midden**

1. Inleiding

De beleidsuitgangspunten jaarwisseling vormen het kader voor het optreden van hulpdiensten, de gemeenten in de veiligheidsregio's Haaglanden en Hollands-Midden en Openbaar Ministerie voor, tijdens en na de jaarwisseling. (Sub)lokaal maatwerk is het vertrekpunt, omdat daarmee het meest effectief kan worden ingespeeld op de lokale aard en omvang van de oud- en nieuwproblematiek. Echter, de intensieve samenwerking tussen hulpdiensten en gemeenten bij de voorbereiding van de jaarwisseling maakt dat afstemming en coördinatie wenselijk of op sommige punten zelfs noodzakelijk is. Verder kan afstemming van beleidsuitgangspunten helpen bij het voorkomen van waterbedeffecten. Deze beleidsuitgangspunten voorzien in die behoefte.

2. Samenwerking

Voor alle hulpdiensten geldt dat de jaarwisseling traditioneel de drukste nacht van het jaar is. Alle diensten worden nog steeds tijdens de jaarwisseling overvraagd en moeten hulpverzoeken prioriteren, ook in de aanloop naar de jaarwisseling.
De meldkamer in De Yp is (ook) gedurende de jaarwisseling het zenuwcentrum van de operatie voor brandweer, politie en geneeskundige kolom in beide veiligheidsregio's. De impact van de jaarwisseling houdt zich immers niet aan geografische grenzen van gemeenten, veiligheidsregio's of politiedistricten.

De beleidsuitgangspunten vormen het uitgangspunt voor het eenduidig optreden door hulpdiensten, Openbaar Ministerie en de 27 gemeenten in de Veiligheidsregio's Haaglanden (VRH) en Hollands Midden (VRHM). Dit komt de effectiviteit van de aanpak ten goede, bevordert de daadkrachtige aanpak van (dreigende) ordeverstoorders, bevordert de transparantie voor burgers en voorkomt dat bewoners uitwijken naar een naburige gemeente met andere (ruimere) tolerantiegrenzen.

De in dit document geformuleerde beleidsuitgangspunten zijn afgestemd met:
- de dienstdoende AC's brandweer (Hgl en HM), AC's GHOR (Hgl en HM), AC Bevolkingszorg (Hgl en HM) en AC politie tijdens de jaarwisseling;
- de ambtelijke voorbereiders van de multidisciplinaire partners in beide veiligheidsregio's die betrokken zijn bij de voorbereiding op de jaarwisseling;
- de veiligheidsdirecties van de veiligheidsregio's Haaglanden en Hollands Midden.

En ter informatie gestuurd aan:
- de medewerkers Openbare Orde en Veiligheid van de 27 gemeenten, via het netwerk OOV.
- alle districtsadviseurs, de relevante stafadviseurs en de leden van SGBO van de politie eenheid Den Haag;

Vanwege de bijzondere situatie dit jaar, heeft deze afstemming pas laat kunnen plaatsvinden.

3. Beleidsuitgangspunten

Inleiding

Deze jaarwisseling zal in meerdere opzichten bijzonder zijn. Het is verboden om vuurwerk af te steken[1]. Bovendien zullen Nederlanders door de coronamaatregelen de jaarwisseling vooral binnenshuis moeten vieren in kleine gezelschappen. Omdat het reguliere jaarwisselingsvertier (uitgaan/feesten/evenementen) niet zal doorgaan, is het voorstelbaar dat mensen, in strijd met de coronamaatregelen, hun vertier elders zullen zoeken. De mogelijkheden voor legaal gefaciliteerde alternatieven zijn beperkt. Daarnaast brengt het huidige sentiment van maatschappelijk ongenoegen nieuwe uitdagingen met zich mee. Het vuurwerkverbod en de recente aanscherpingen van de coronamaatregelen, onder andere neergelegd in de Tijdelijke Wet Maatregelen Covid-19 (Twm), kunnen ertoe leiden dat dit ongenoegen verder zal toenemen. Om deze redenen heeft de komende jaarwisseling meer dan andere jaren, een onvoorspelbaar karakter.
Rekening moet worden gehouden met de situatie dat er zich gelijktijdig verspreid over het land en dus ook in het werkgebied van de veiligheidsregio's Haaglanden en Hollands-Midden (ernstige) openbare orde problematieken voor doen.

[1] Alleen het afsteken van categorie F1 vuurwerk (fop- en schertsvuurwerk) is toegestaan.

** Dit betreft de veiligheidsregio's als samenwerkingsverband, dus inclusief de politie eenheid Den Haag. Daarom worden deze beleidsuitgangspunten door de besturen van beide veiligheidsregio's vastgesteld.*

Beleidsuitgangspunten Jaarwisseling 2020/2021

*Veiligheidsregio Haaglanden en Veiligheidsregio Hollands-Midden**

Het leidende uitgangspunt is het bevorderen van een ordelijk en verloop van de jaarwisseling. Dit door verstoringen van de openbare orde tegen te gaan, onveilige situaties te voorkomen en het zoveel mogelijk voorkomen – dan wel beperken – van letsel en materiële schade. De hulpdiensten moeten op een veilige manier hun werkzaamheden kunnen verrichten.

In overleg met alle samenwerkende partijen zijn als gezamenlijk kader en daarmee in feite als "ondergrens" onderstaande beleidsuitgangspunten geformuleerd, waarbij overigens als uitgangspunt blijft gelden dat de (inhoudelijke keuze tot het nemen van) maatregelen altijd onder verantwoordelijkheid vallen van het lokaal bevoegd gezag. Zo kunnen aanvullend op onderstaande uitgangpunten op (boven) lokaal niveau in goed overleg betrokken partijen nadere afspraken worden geformuleerd. Voor dit (lokale) maatwerk zijn de regionale beleidsuitgangspunten wel richting bepalend.

Regionale uitgangspunten

Voorbereiding

1. De voorbereiding van maatregelen is – binnen de beperkte mogelijkheden vanwege de maatregelen om de verspreiding van het Corona virus te beperken - zorgvuldig, integraal, met nadrukkelijke aandacht voor risico-inventarisatie en planmatige aanpak vanuit gemeentelijk of sub-lokaal niveau; risico's en aantasting van leefbaarheid, openbare orde en (brand)veiligheid zijn centrale termen;

Handhaving openbare orde

2. De gemeenten voorzien in de periode rond de jaarwisseling in adequaat toezicht op en beheer van gebouwen met een publieke functie (zoals scholen, club- en buurthuizen) en overige, leegstaande bouwwerken waarbij sprake is van een zeker risico op brandstichting. Indien de gemeente geen beheerder is, treedt de gemeente hierover in overleg met de eigenaar/beheerder, waarbij in acute situaties ook dwangmiddelen toegepast kunnen worden;

3. De gemeenten voorzien in aanloop naar de jaarwisseling in de inzet van de beschikbare handhavingscapaciteit, door middel van BOA's, met als doel samen met de politie te kunnen handhaven op overtreding van het Vuurwerkbesluit en de Tijdelijke wet maatregelen Covid-19.

4. Brandweer, politie en gemeenten zetten gezamenlijk maatregelen in op de avond/nacht van de jaarwisseling die tot doel hebben de schade als gevolg van brand te beperken.

5. Een informatie-gestuurde en gerichte aanpak van de plaatsen/personen waar criminaliteit en crimineel gedrag zich concentreren door:
   - het gericht benaderen van personen die bij een voorgaande jaarwisseling zijn aangehouden (in geval van jongeren, tevens de ouders), eventueel in aansluiting op lokale afspraken over een Persoonsgebonden aanpak (PGA) en in aansluiting op het investeren in groepen jongeren gedurende het hele jaar;
   - een actieve handhaving van door de rechter opgelegde maatregelen als gevolg van misdragingen tijdens een voorgaande jaarwisseling;
   - toepassing van cameratoezicht, dat immers ook als effect kan hebben dat daders uit de anonimiteit gehaald worden. Over cameratoezicht in de openbare ruimte specifiek voor de jaarwisseling, aanvullend op regulier cameratoezicht, zijn of worden in de lokale driehoek nadere afspraken gemaakt;
   - waar mogelijk en wenselijk worden (pro)actief en consequent tijdelijke (bestuursrechtelijke- / strafrechtelijke) maatregelen ingesteld op bepaalde locaties/personen, bijvoorbeeld door het

** Dit betreft de veiligheidsregio's als samenwerkingsverband, dus inclusief de politie eenheid Den Haag. Daarom worden deze beleidsuitgangspunten door de besturen van beide veiligheidsregio's vastgesteld.*

instellen van een (langdurig) gebiedsverbod via een preventieve last onder dwangsom en/of toepassing van de Overlastwet (wet MBVEO) - onder regie van de gemeente of het Openbaar Ministerie-, meldplicht, groepsverbod en een door de rechter opgelegd gebieds-/locatieverbod;

6. De politie gaat bij de jaarwisseling uit van een gefaseerd en proportioneel politieoptreden. Een gefaseerd optreden houdt in, dat in eerste instantie door geüniformeerd personeel wordt opgetreden in geval van mogelijke wanordelijkheden. Indien wanordelijkheden aanhouden, dan wel grootschalig worden, kan de mobiele eenheid (ME) optreden. De politie probeert altijd personen te blijven aanspreken op hun gedrag. Het beleid is erop gericht om in een zo vroeg mogelijk stadium te komen tot isoleren en aanhouden van de ordeverstoorders. Als dit door omstandigheden niet of niet voldoende mogelijk is, wordt ernaar gestreefd groepen van bepaalde plaatsen te verwijderen of te verspreiden. Conform de regulier geldende beleidskaders rond de inzet van de ME (Fase 1, 2 en 3) geeft de burgemeester op voorhand toestemming voor de aanwezigheid van de ME in zijn/haar stad en de inzet van de ME, ook in geval van fase 3. Als de situatie zich voordoet dat ME fase 3 moet worden ingezet en er is geen tijd om dit nog vooraf aan het bevoegd gezag te melden, dan wordt deze zo spoedig mogelijk achteraf geïnformeerd;

Schade buitenruimte

7. Containerbranden hebben een negatieve invloed op zowel de openbare orde als de fysieke veiligheid in de directe omgeving en de hulpverleningscapaciteit. Tevens kunnen de kosten als gevolg van de schade fors zijn. Vanuit dat oogpunt kan de gemeente (al dan niet in overleg met de eigenaar/beheerder indien dit is uitbesteed) met name op lokaal vastgestelde risicolocaties waar nodig en mogelijk (ondergrondse) containers en vuilnisbakken afsluiten of verwijderen, of draagt zorg voor andere preventieve en/of conserverende maatregelen ter beperking van inzet. Daartoe wordt in overleg tussen gemeente, brandweer, politie en evt. beheerders van deze materialen gezamenlijk gekeken naar de mogelijkheden voor het beheer en de preventieve maatregelen t.a.v. de (ondergrondse) containers. De gemeente communiceert tijdig over de afsluiting en de extra ophaaltijden van het vuilnis;

8. De gemeente treedt consequent, eenduidig en daadkrachtig op bij schadeverhaal en sancties. De informatie vanuit het OM en politie met betrekking tot bijv. registratie van schade en daders is daarbij cruciaal.

Burgerparticipatie

9. Bewoners worden waar nodig betrokken bij een beheerste jaarwisseling. Van actieve burgerparticipatie die past binnen de geldende coronamaatregelen gaat immers een preventieve werking uit. Gemeenten kunnen voor, tijdens en na de jaarwisseling actief burgerparticipatie bevorderen indien dit naar verwachting meerwaarde biedt. Denk hierbij aan lokale initiatieven als buurtinterventieteams, versterking toezichtfunctie in de eigen woonomgeving, de organisatie van activiteiten die zijn toegestaan binnen de geldende regelgeving, zoals een digitaal feest, etc.;

Agressie tegen medewerkers met een publieke taak

10. De overheid hanteert actief beleid ten aanzien van agressie en geweld tegen medewerkers met een publieke taak (VPT). Bij agressie, geweld en belemmering van uitvoering van taken geldt, in nauwe samenwerking met het Openbaar Ministerie, een actief handhavingsbeleid. Politie faciliteert het veilig optreden van de hulpdiensten in risicogebieden, o.a. door begeleiding en bescherming bij het optreden in deze risicogebieden. Geweldszaken tegen medewerkers met een publieke taak komen in aanmerking voor (super)snelrecht. Tevens is het beleid dat het OM in dergelijke zaken een

** Dit betreft de veiligheidsregio's als samenwerkingsverband, dus inclusief de politie eenheid Den Haag. Daarom worden deze beleidsuitgangspunten door de besturen van beide veiligheidsregio's vastgesteld.*

verhoogde (verdubbelde) strafmaat eist. De hulpdiensten vinden het belangrijk dat er t.o.v. de medewerkers met een publieke taak te allen tijde sprake is van het toepassen van snelrecht. Door of namens de medewerker wordt hiervan aangifte gedaan. Het doen van aangifte wordt vanuit de eigen organisatie gestimuleerd;

Vuurwerk gerelateerd

11. Vanaf 15 december 2020 (onder voorbehoud inwerkingtreding aangepast Vuurwerkbesluit) geldt een verbod op het verkopen en afsteken van vuurwerk. Alleen fop- en schertsvuurwerk (categorie F1-vuurwerk) is toegestaan. Dit vuurwerk is het hele jaar te koop en mag vanaf 12 jaar het hele jaar worden afgestoken.

12. De politie verbaliseert bij het voorhanden hebben, vervaardigen, verhandelen en/of afsteken van vuurwerk, uitgezonderd categorie F1. De gemeentelijke BOA's kunnen verbaliseren voor het afsteken van vuurwerk en kunnen de politie waarschuwen als zij vermoeden dat er sprake is van zwaar illegaal vuurwerk.
    Indien het gebruik van vuurwerk ook een bedreigende situatie oplevert voor personen of dieren volgt een strafrechtelijke aanpak. Het Openbaar Ministerie Den Haag streeft er naar de oud en nieuw gerelateerde zaken welke niet voor het (super)snelrecht in aanmerkingen komen, binnen enkele maanden na de jaarwisseling te verwerken. Zo veel als mogelijk worden de zaken via ZSM afgehandeld, zeker als de zaak afgedaan wordt met een strafbeschikking of een TOM-zitting) taakstraf Openbaar Ministerie).

13. Voor carbid schieten geldt geen generiek verbod (afsteken valt niet onder Vuurwerkbesluit). Gelet op de risico's van carbid schieten, kan iedere gemeente hierover in haar APV regels stellen. Gelet op de bijzondere omstandigheden tijdens deze jaarwisseling is afgesproken dat niet wordt toegestaan dat carbid schieten als alternatief wordt gebruikt voor het afsteken van vuurwerk. Afgesproken is:
    - Dat gemeenten die in hun APV een verbod op carbid schieten hebben opgenomen, dit verbod handhaven (dus geen verruiming van de mogelijkheden);
    - Dat gemeenten die eerder géén artikel m.b.t. carbid schieten in hun APV hebben opgenomen, het verbod daarop via een versnelde procedure aan hun APV toevoegen.
    - Dat gemeenten die eerder in hun APV een mogelijkheid hadden opgenomen om een ontheffing te verlenen op een aanvraag voor carbid schieten, terughoudend omgaan met het verlenen van deze ontheffing en expliciet de Tijdelijke wet maatregelen Covid-19 meewegen in het besluit al dan niet een ontheffing te verlenen
      (In de oplegnotitie bij deze beleidsuitgangspunten is een overzicht opgenomen van beleid t.a.v. carbidschieten per gemeente)

      Indien gemeenten in de APV de mogelijkheid hebben om al dan niet met een ontheffing carbid te schieten, houden de gemeentelijke boa's toezicht op het naleven van de voorwaarden die opgenomen in de APV of die zijn verbonden aan de ontheffing.

      Indien bij carbidschieten gevaar is voor goederen of personen, heeft het de voorkeur van het Openbaar Ministerie over te gaan tot vervolging.

14. Vanuit het oogpunt van veiligheid (risico's van bijvoorbeeld het spelen met vuurwerk dat niet is afgegaan etc.) draagt de gemeente zorg voor het zo spoedig mogelijk na de jaarwisseling (laten) opruimen van vuurwerkresten; de gemeente maakt hierin gebruik van de aanwezige buurtinitiatieven (schoonveegacties, etc.) en stimuleert burgers het vuurwerk zelf op te ruimen (bijvoorbeeld door het verspreiden van vuurwerk-opruimzakken);

Vreugdevuren, vuurstapels en evenementen

15. Gelet op de Tijdelijke wet maatregelen Covid-19 is het organiseren van vreugdevuren, het maken van vuurstapels gelet op de te verwachten aantrekkingskracht ervan niet toegestaan. Ook het organiseren van (andere) evenementen is niet toegestaan.

Communicatie

16. De gemeente informeert proactief de samenleving over
    (a) de verantwoordelijkheid van burgers om de Jaarwisseling in het belang van het tegengaan van de verspreiding van het coronavirus in huiselijke kring en met inachtneming van de maatregelen te vieren.
    (b) de desondanks te verwachten (over)belasting van de (meldkamers van de) hulpverleningsdiensten, waardoor hulpverleners niet altijd binnen de gestelde tijd ter plaatse kunnen zijn.
    Eventueel faciliteren veiligheidsregio's door het aanbieden van een eenduidige communicatieboodschap die de gemeente kan inzetten in de communicatie naar hun burgers;

17. Communicatie verloop jaarwisseling: lokaal: op 1 januari dient vóór 12.00 uur een overzicht van de cijfers omtrent het verloop van de jaarwisseling per gemeente beschikbaar te zijn. Regionaal: de veiligheidsregio's versturen op 1 januari een gecombineerd persbericht van politie, brandweer, GHOR en omgevingsdiensten. Aan de hand van een vooraf opgesteld en kolommenbreed gedeeld format worden de door deze diensten verzamelde cijfers omtrent het verloop van de jaarwisseling gezamenlijk naar buiten gebracht. Van belang hierbij is een gezamenlijke communicatiestrategie, met daarbij heldere afspraken over de gebruikte cijfers en de verantwoordelijkheid omtrent de communicatie.

Evaluatie

18. De veiligheidsregio's stellen na de jaarwisseling een multidisciplinaire (politie, brandweer, GHOR, gemeenten en omgevingsdiensten) evaluatie op. Deze evaluatie vindt plaats aan de hand van een gezamenlijk format dat tenminste gebaseerd is op de voorliggende beleidsuitgangspunten jaarwisseling. Deze evaluatie wordt ter kennis gebracht van het Algemeen Bestuur van beide Veiligheidsregio's.

Specifieke brandweer aspecten jaarwisseling 2020/2021

De hulpdiensten hebben rond en tijdens de jaarwisseling te maken met het zo goed en optimaal mogelijk verdelen van schaarse middelen en mensen. Dit betekent dat er een twintigtal centralisten aan de Gemeenschappelijke Meldkamer worden toegevoegd om het grote aantal meldingen te kunnen afhandelen. Vaak betreft dit brand gerelateerde meldingen. Om echt spoedeisende meldingen niet verloren te laten gaan in de 'zee' aan meldingen, wordt er op de Meldkamer Brandweer een onderscheid gemaakt tussen spoedeisende en niet-spoedeisende meldingen. Dit gebeurt onder meer door gebruik te maken van het nieuwe "Wel brandweer; geen spoed" nummer: 0900 – 0904. Deze laatste categorie wordt zoveel als mogelijk decentraal afgehandeld. Meldingen worden zoveel mogelijk conform de reguliere prioritering afgehandeld. Uitzondering hierop vormen buitenbranden waaraan in het kader van de openbare orde de classificatie "Prio 1" aan worden gekoppeld. Deze meldingen kunnen worden gedaan op verzoek van één van de hulpdiensten.

** Dit betreft de veiligheidsregio's als samenwerkingsverband, dus inclusief de politie eenheid Den Haag. Daarom worden deze beleidsuitgangspunten door de besturen van beide veiligheidsregio's vastgesteld.*

Beleidsuitgangspunten Jaarwisseling 2020/2021

*Veiligheidsregio Haaglanden en Veiligheidsregio Hollands-Midden**

Specifieke politie aspecten jaarwisseling 2020/2021

Tijdens de Jaarwisseling (31 december 2020 18:00 – 1 januari 2021 06:00 uur) zal, indien het aanbod van meldingen de mogelijkheid tot inzet van de politie overstijgt, de volgende prioritering in acht worden genomen:

1. Veiligheid hulpverleners
2. Geweld tegen personen
3. Openbare orde verstoringen
4. Samenscholingen en andere overtredingen Covid-regelgeving (o.a. illegale feesten)
5. Handhaven vuurwerkverbod

De multidisciplinaire partners van de veiligheidsregio's omarmen bovenstaande prioritering.

Het SGBO van de politie is ondersteunend aan de lokale, met het bestuur afgestemde inzet, die op districtelijk niveau in de vorm van een TDA (Team Districtelijke Aanpak), wordt gecoördineerd. Het uitgangspunt is, evenals voorgaande jaren, dat iedere basisteam en district zoveel als mogelijk de eigen inzet in aanloop naar en tijdens de jaarwisseling organiseert. Het SGBO ondersteunt daarbij en neemt een besluit indien zich de situatie voordoet dat de vraag naar (specifieke kwaliteiten) het aanbod overstijgt.

Naar verwachting heeft de politie in de aanloop naar de jaarwisseling meer ruimte dan tijdens de Jaarwisselingsnacht voor het handhaven van de Tijdelijke wet maatregelen Covid-19 en het Vuurwerkbesluit. In de lokale driehoeken worden (conform de beleidsuitgangspunten) afspraken gemaakt over de inzet van gemeentelijke handhavers en politie.

Voor de politie, BOA's en het OM zijn handelingskaders opgesteld waarin is uitgewerkt wie op basis van welke grondslag welke feiten kan handhaven.

Voor de volledigheid is het goed dat bestuurders op de hoogte zijn van het feit dat ter voorbereiding op de komende jaarwisseling door de korpsleiding van de nationale politie ook een Nationale Staf Grootschalig en Bijzonder Optreden (NSGBO) is ingericht. De SGBO van de politie eenheid Den Haag opereert in afstemming met het NSGBO. De overwegingen voor het instellen van een NSGBO zijn dat:

1. De komende jaarwisseling voor de politie om diverse redenen als een onvoorspelbaar en hoog risico gebeurtenis is te beschouwen,
2. Waarbij van de politie verwacht wordt dat er zoveel mogelijk eenduidig en conform dan geldende corona-bepalingen opgetreden wordt.
3. Er operationeel en bestuurlijk behoefte is aan een landelijk beeld van de situaties rond de jaarwisseling en de aanloop daar naartoe (voorspellende indicatoren ten behoeve van besluitvorming).
4. De politie door het instellen van een NSGBO zo veel als mogelijk gecoördineerd op kan treden, in nauwe afstemming en samenwerking met de SGBO's in de eenheden zodat schaarse capaciteit, binnen de openbare orde, optimaal benut kunnen worden.

Dit heeft geen directe gevolgen voor het optreden van de politie eenheid Den Haag, maar kan in uitzonderlijke situaties leiden tot nationale besluiten over de inzet van mensen en middelen. Indien deze situatie zich voordoet en dit noemenswaardig effect heeft op het (kunnen) optreden door de politie eenheid Den Haag, wordt u daarover geïnformeerd.

** Dit betreft de veiligheidsregio's als samenwerkingsverband, dus inclusief de politie eenheid Den Haag. Daarom worden deze beleidsuitgangspunten door de besturen van beide veiligheidsregio's vastgesteld.*

Beleidsuitgangspunten Jaarwisseling 2020/2021

*Veiligheidsregio Haaglanden en Veiligheidsregio Hollands-Midden**

De beleidsuitgangspunten vormen de basis voor de uitwerking van de operatie in de lokale draaiboeken.

De beleidsuitgangspunten vormen de regionale bandbreedte van de maatregelen, waarbinnen (sub)lokaal maatwerk mogelijk is. U kunt dit document, eventueel aangevuld met lokaal maatwerk, bekrachtigen in de districtscolleges of in uw lokale bestuursoverleg (zoals de driehoek en de bilaterale overleggen tussen burgemeester en brandweer). Ook kunt u overwegen de (regionale) uitgangspunten voor de aanpak, na vaststelling door het lokaal gezag, te delen met de gemeenteraad, eventueel in combinatie met de lokale plannen.

** Dit betreft de veiligheidsregio's als samenwerkingsverband, dus inclusief de politie eenheid Den Haag. Daarom worden deze beleidsuitgangspunten door de besturen van beide veiligheidsregio's vastgesteld.*